

in Azië en Afrika? Hoe brengt men den grondslag der kapitalistische productie tot stand, de onteigening, de proletariseering der inboorlingen? Door geweld. En wie zal deze onteigening volvoeren? Duitschland of Engeland? Of de Vereenigde Staten? Het geweld, de oorlog, beslist.

De zachte Pacifisten, de burgerlijke en de socialistische, die juist door hun Pacifisme, waarmee zij de arbeiders hypnotiseerden, den oorlog mede veroorzaakten, en die dus ook druipen van bloed, zeggen: de kosten van een nieuwen oorlog zijn te groot, aan geld en aan menschenlevens. Maar de milliarden voor de verovering van Azië en Afrika uitgegeven, en de millioenen dooden zullen hun vrucht dragen, milliarden winst. Men zal misschien vele jaren moeten wachten, maar aan komt de winst honderdvoudig.

Italië, Roemenië, de Vereenigde Staten, zijn bovendien in dezen oorlog gekomen, NADAT zij wisten wat de kosten waren.

Maar is de eisch van Eenheid niet belachelijk, zoo lang de belangen- en de krachtverschillen nog zoo groot zijn? Zoolang er nog zooveel zwakken met geringe moeite kunnen worden verpletterd? Is zij niet belachelijk, nu?

Zoolang Engeland en de Vereenigde Staten gelooven dat zij alles kunnen krijgen, waartoe zouden zij zich met Duitschland verbinden? Wanneer Duitschland wint, waarom zou het niet blijven vertrouwen door oorlog nog meer te kunnen krijgen? Wanneer Engeland en de Vereenigde Staten denken aan de bijna onuitputtelijke hulpbronnen die zij in zich hebben, en die zij nog moeten ontwikkelen, waarom zouden zij zich dan voor dien tijd met anderen verbinden, en de buit die veel grooter WORDEN kan, met anderen deelen? Zoolang Duitschland gelooft, dat zijn militarisme nog alles verpletteren kan, waarom zou het zijn macht met andere groote Machten deelen? Zoolang er nog zoo reusachtige gebieden te veroveren zijn als China, Voor-Azië, Afrika, zoolang er nog zooveel zwakken te verpletteren zijn, zal men op eigen kracht vertrouwen, en het eigen Imperialisme tot EENIGEN God verheffen.

En wanneer Duitschland Engeland en de Vereenigde Staten overwint, dan zullen deze weder opstaan.

En wanneer Engeland en de Vereenigde Staten Duitschland overwinnen, dan zal Duitschland dit nooit verdragen maar zich weder verheffen.

De kapitalistische Regeeringen, de Bourgeoisie van Engeland, Duitschland, en de Vereenigde Staten, de Sociaal-Patriotten, en de valsche Marxisten in alle landen, de Meerderheid en de Minderheid in Duitschland, Frankrijk, Engeland en Italië, de groote socialistische partijen der Vereenigde Staten, de groote socialistische partijen der Meerderheid en der Minderheid in alle landen der wereld, zij alle die door hun nationalisme den oorlog veroorzaakten, en die zoo even beproefden de wereld voor zich te veroveren, zeggen: Men moet een Statenbond vormen, een Statenbond der Wereld.

Maar de belangen van Engeland, Duitschland en de Vereenigde Staten, die allen de wereldheerschappij voor zich willen veroveren, verzetten zich daartegen.

Wel zal men statenbonden vormen, Duitschland met Mid-den-Europa, Duitschland met het Europeesch vasteland, Engeland met de Vereenigde Staten, maar dit zal geschieden terwille van een des te krachtiger oorlogvoering, en een des te sterker uitbuiting der zwakkeren.

Want Duitschland wil eerst Europa beheerschen en daarna en daardoor de wereld.

En de Vereenigde Staten en Engeland willen nu reeds de geheele wereld beheerschen en alle andere landen onderwerpen aan hun macht.

En wanneer het aan deze beide gelukken zou, nu een Wereldbond van Volken te stichten, dan zou nieuwe tweespalt daarin ontstaan en de bond zou na korten tijd uitéén vallen. Want deze zou slechts tot het voordeel dezer beide zijn opgericht, en dat zouden de anderen niet verdragen.

De kapitalistische Regeeringen, de Bourgeoisie van Engeland en de Vereenigde Staten, de valsche Socialisten in alle landen, de Meerderheids- en Minderheidssocialisten in Frankrijk, de Meerderheid en de Onafhankelijken in Duitschland, de Labour-Party en de pacifistische Socialis-

ten in Engeland, de groote socialistische Partijen in de Vereenigde Staten, zij, die alle alleen voor zich, voor hun natie de menschheid uitmoorden of hielpen uitmoorden, zeggen: Men moet een Internationale Politie maken, uit alle staten, om den staat die den vrede schendt, te straffen. En wanneer een staat zondigt, moeten ALLE anderen hem straffen. En een Opperscheidsgerecht zal beslissen wanneer een zondigt.

Iets belachelijkers is nog niet in de wereld voorgekomen. Want er bestaat geen zekerder, krachtiger middel om den wedstrijd in bewapening te bevorderen, dan dit. Want de staat, evenals de mensch, is zondig. Door heerschzucht en winzucht. Dit is den modernen staat aangeboren. Hiertoe is hij gepraedestineerd, na den zondenval van het privaatsbezit. Iedere staat moet dus vreezen eens te zondigen. Maar dan wordt hij door ALLE anderen aangevallen. En daar hij dit weet, moet hij zich tegen ALLEN wapenen. En omdat hij dit weet, moet hij een vloot en een leger hebben, die tegen ALLE anderen opgewassen zijn.

Maar allen weten ook, dat het belang over hun oordeel beslist. Zij weten dus, dat het mogelijk is, dat hun oordeel niet tegen, maar voor den zondaar zal uitvallen. Dat zij dus misschien aan de zijde van den zondaar zullen staan, en hem zullen verdedigen, de anderen bestrijden. Dat zij daarvoor een reusachtig leger en een enorme vloot zullen noodig hebben.

Zij zullen zich dus wapenen, en vechten als vroeger, alleen met nog wat meer huichelarij en onder den naam van dienders.

De bedriegende Kapitalisten en hun officieele Regeeringen, de Sociaal-patriotten en de Pseudo-Marxisten van alle landen, de Meerderheids- en de Minderheids-socialisten in Frankrijk, Engeland, Duitschland, Italië en de Vereenigde Staten, in alle landen, — zij, die alle landen, de wereld onderwerpen wilden, en aan geen enkelen staat de onafhankelijkheid gunden, zeggen: Het Zelfbeschikkingsrecht der Volken. Wanneer slechts iedere nationaliteit onafhankelijk is of zich naar vrijen wil bij andere nationaliteiten kan aansluiten, dan zal een hoofdoorzaak van den oorlog zijn weggenomen.

Maar deze oorlog en het Imperialisme toonen aan, dat

juist het omgekeerde het geval is. Want als de kleine naties onafhankelijk zijn, zooals België, Servië, Montenegro, Griekenland enz., of zelfstandig worden, als Polen, Esthland, Lijfland, Koerland, Finland, dan worden zij juist tot strijdobjecten der groote staten.

De Russische revolutionairen hebben wel het zelfbeschikkingsrecht der volken tot een grondslag der revolutie, tot een van haar beginselen, tot haar hefboom gemaakt. Maar zij voerden te gelijker tijd het Socialisme in. Want zij konden immers zonder dit middel, zelfbeschikkingsrecht der volken, de revolutie, de omverwerping van het Tsarisme, de stichting van het Socialisme niet volvoeren, en hadden dus het volste recht het te gebruiken. En op schitterende, op volkomen wijze hebben zij het zelfbeschikkingsrecht der volken als een hefboom der revolutie gebruikt. Maar nadat zij de revolutie volbracht hadden, bleek het dat dit middel onder het Imperialisme niet onderstelling, maar slechts gevolg van het Socialisme kan zijn.

Want ten eerste konden zij zelf het zelfbeschikkingsrecht niet handhaven. Zij meenden slechts het zelfbeschikkingsrecht van het Proletariaat. En ten tweede, werd juist het zelfbeschikkingsrecht der naties door Duitschland aangegrepen als middel om Polen, Lithauen, Esthland, enz. te annexeren, de Oekraïne en Finland afhankelijk te maken.

En — want men zou nog kunnen zeggen, dat het zelfbeschikkingsrecht, dat door Duitschland gegeven wordt, slechts een schijn is, — het zelfbeschikkingsrecht der volken wordt door Engeland-Vereenigde Staten aangegrepen om de naties van het vasteland van Europa van elkaar gescheiden te houden, en het zoo te verzwakken.

En deze zelfstandigheid kan nog erger zijn voor de Volken, voor het Proletariaat, dan de onderwerping.

En dit is wel het echte zelfbeschikkingsrecht, hetzelfde wat vele van die volken ook werkelijk willen!

Op wreede wijze blijkt dus dat het zelfbeschikkingsrecht der volken onder het Imperialisme slechts gevolg, niet onderstelling van het Socialisme kan zijn 1).

1) Bij het zelfbeschikkingsrecht moet men wel onderscheiden tusschen West- en Oost-Europa, de staten van Azië en de Koloniën. — Het zou te lang zijn hierop in te gaan.

Het Kapitalisme, en in het bijzonder het Imperialisme, KAN het nationaliteiten-vraagstuk niet oplossen. Of het maakt de naties zelfstandig, maar dan wordt de kleine natie tot strijdobject der grooten, en strijden de kleinen onder elkander, of het onderwerpt en annexeert ze.

Duitschland volgt in Europa den laatsten weg. Het zoekt geheel Europa, alle naties aan zich te onderwerpen, met het doel Engeland te overwinnen. Engeland-Vereenigde Staten zijn op het eerste uit. Zij zoeken de nationaliteiten van Europa onathankelijk te maken. Om Europa zwak te houden, de naties van Europa elkaar te doen bevechten, geen groote macht te laten ontstaan op het vasteland, om op deze wijze zelf, terwijl Europa verdeeld is, de wereldheerschappij te verkrijgen.

Vandaar, zoodra dit doel aan de kapitalisten duidelijk en bereikbaar werd, het geweldig enthousiasme voor den oorlog in Engeland, en vooral in de Vereenigde Staten.

Gelukt het Duitschland de naties van Europa te vereenigen, dan komt er een nog vreeselijker wereldoorlog dan deze. Gelukt het de Vereenigde Staten-Engeland de naties van Europa van elkaar gescheiden te houden, dan ontstaan voortdurend nieuwe twisten, en eindelijk, wanneer de Europeesche Staten, in het bijzonder Duitschland en Rusland weder machtiger worden, toch een nieuwe, nog vreeselijker wereldoorlog 1).

Het Kapitalisme is hier in een slop geraakt. Het kan de naties niet zelfstandig maken zonder ze tot strijdobjecten te maken. Het kan ze niet afhankelijk maken zonder ze te verpletteren. En in beide gevallen, wat het ook doet, ontstaat nieuwe oorlog.

Het zelfbeschikkingsrecht der volken kan slechts door het Socialisme gegeven worden, het kan slechts komen nadat het Socialisme is ontstaan.

De kapitalistische Regeeringen, de drie roofdieren Engeland, de Vereenigde Staten en Duitschland, en met hen hun knechten, de Sociaal-patriotten, en Pseudo-Marxisten, allen

1) Wij moeten, om de gevolgen van het kapitalistische Imperialisme geheel en duidelijk te laten zien, natuurlijk in dit hoofdstuk voor het oogenblik aannemen, dat het socialisme nog niet zegeviert.

tot de tanden gewapend en druipend van bloed, zeggen: Langzame gradueele ontwapening.

Maar hoe zullen Duitschland, Engeland, de Vereenigde Staten kunnen ontwapenen, wanneer zij elkaar bedreigen? Hoe kan Duitschland ontwapenen, hoe kan het vasteland van Europa ontwapenen, wanneer de Vereenigde Staten en Engeland Afrika, Azië, Amerika en Australië beheerschen, doordat zij Europa machteloos hebben gemaakt? Dat zou zijn de zelfmoord, de ruïne van Europa.

En hoe kunnen Engeland en de Vereenigde Staten ontwapenen, wanneer Duitschland voor de poorten van Indië en China staat, wanneer het dreigt de havens aan den Indischen en Stillen Oceaan in bezit te nemen? Het zou zijn voor het Engelsche en Amerikaansche kapitaal zichzelf den hals af te snijden, als het toeliet dat Duitschland daar heerschte. Zij moeten zich dus tot het uiterste wapenen.

En hoe kunnen de drie groote machten ontwapenen, als de oorlog niet tot een beslissend einde komt?

In geen geval kunnen zij ontwapenen.

Neen, er bestaat geen uitweg uit het Imperialisme. Er bestaat zelfs uit dezen oorlog geen uitweg voor het Proletariaat.

Daar wij in deze vraag een andere meening hebben dan vele tot de uiterste linkerzijde behoorende partijgenooten, en deze vraag met het groote probleem van de verlossing van het Proletariaat uit het Imperialisme en den oorlog nauw samenhangt, zullen wij ook op deze vraag hier uitvoeriger ingaan.

Vele socialistten geven als vredesformule om aan den oorlog een einde te maken: geen annexaties en geen schadevergoeding.

Maar ook deze voorwaarden kunnen door het Wereldproletariaat niet aangenomen worden.

Want de vervulling van deze voorwaarden zou den toestand der kapitalistische wereld laten zooals hij is, en dus terstond nieuwe bewapening en nieuwe oorlogen veroorzaken. Voor deze gevolgen kan het Proletariaat de verantwoordelijkheid niet op zich nemen.

Maar ook zelfs als revolutionaire eischen, als eischen door het Proletariaat zelf gesteld, om hun regeeringen te doen weigeren, en daardoor de revolutie te ontwikkelen, kunnen deze beide niet gelden. Want zoodra een regeering in een zeer slechten toestand komt, neemt zij ze aan (zooals Duitschland in 1917), stelt zelf deze eischen der arbeiders, zegt tot de arbeiders: ziet, wij willen hetzelfde als gij, en breekt daarmee een kracht der revolutie.

Geen annexatie en geen schadeloosstellingen zijn geen uitweg voor het Proletariaat uit dezen oorlog 1).

Evenmin als uit het Imperialisme zelf, bestaat er een uitweg uit dezen oorlog.

Dit is juist het vreeselijke van den toestand, waarin het Imperialisme de kapitalistische maatschappij heeft gebracht. Niets geeft beter het katastrophale karakter van het Imperialisme en van dezen oorlog aan.

De kapitalistische naties kunnen geen werkelijk verzoevende vrede vinden, noch in dezen oorlog, noch er na. Zij moeten in dezen oorlog en er na tot een altijd grooter bloedbad verder gaan.

En het Proletariaat kan onder het Imperialisme noch den imperialistischen oorlog, noch ook een imperialistischen vrede willen. Want deze en iedere imperialistische oorlog beteekent nog vreeselijker Imperialisme, en iedere imperialistische vrede nog vreeselijker nieuwen oorlog.

Zowel uit dezen oorlog als uit het Imperialisme bestaat er dus voor het Proletariaat maar één uitweg: de Omwenteling.

De kapitalistische Regeeringen van Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten, de Sociaal-patriotten en Pseudo-Marxisten van alle landen, de Meerderheids- en Minderheids-socialisten van Duitschland, Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten, die alle van hun macht afstand deden, en ze gaven aan den Generalen Staf, die geen enkele werkelijke poging deden tot vrede, die de geheele verantwoordelijkheid hebben voor den oorlog en voor zijn duur, die slechts dienaars waren van hun Meester, den Generalen

¹⁾ Wij laten hier nog weg, dat deze voorwaarden landen als België, Polen, Servië geheel en al in het ongeluk zouden laten. Daarvoor kan het Proletariaat toch ook zeker niet de verantwoordelijkheid op zich nemen.

Staf, en dus evenals deze druipen van bloed, zij zeggen: de Democratie. Wanneer maar eerst overal, ook in Duitschland en Oostenrijk-Hongarije, de Democratie bereikt is, dan zal de Democratie aan de wereld den vrede geven.

Maar de geldrepubliek Frankrijk is een Democratie, en het wereldbeheerschend Engeland is een Democratie, en de Vereenigde Staten, het land der Trusts en Monopolies, der gewapende stakingsbrekers, der justitiemoorden op het Proletariaat organiserende en stakende arbeiders, is ook een democratie. Hebben deze democratiëen den oorlog verhinderd! Neen, Engeland heeft door zijn politiek den oorlog veroorzaakt, doordat het onder Edward VII met zijn bondgenooten Duitschland omsingelde, en de Vereenigde Staten hebben ingegrepen, zoodra zij inzagen, dat het nu ging om de wereldheerschappij. En zullen deze democratiëen nu vrede maken, wanneer zij overwonnen hebben, wanneer Duitschland en het verdeelde Europa hen met oorlog bedreigen, of, als ze geslagen zijn, wanneer alle naties van Europa onder Duitschland's leiding hen nog verder bedreigen? Neen.

In de expansiezucht van het kapitaal, in den export van kapitaal, zijn absolutistische monarchiëen en democratische republieken gelijk. In heerschzucht en winzucht zijn Duitschland, Engeland en de Vereenigde Staten gelijk.

Monarchie en Democratie zijn onder het Imperialisme de hulsels van hetzelfde streven naar expansie over de wereld, wereldheerschappij, en wereldoorlog; het monarchistische vorstenhuis en het democratische parlement gehoorzamen beide aan de expansiezucht van het groot kapitaal, en aan den wil der monopolisten der groote banken, die beide tot den oorlog voeren; en Monarchie en Parlement zijn beide slechts gewillige, even weinig beteekenende werktuigen geworden dezer beide machten, die door hun plaatsvervangers, de regeeringen en de generale staven, aan monarchen en parlementen gebiedten wat zij hebben te doen. Monarchen en parlementen zijn onder het Imperialisme onbeteekenende werktuigen geworden der hooge banken en der monopolies, die slechts dan macht hebben, als zij met deze hooge banken en monopolies samengaan.

Men kan aan de heerschappij der hooge banken en monopolies slechts een einde maken, als men in democratie en absolute monarchie het Imperialisme vernietigt, en zo 'ang

men dat niet doet, is de wereldvrede en door de monarchie en door de democratie, onmogelijk.

Het beste voorbeeld voor de waarheid van deze stelling zijn de Vereenigde Staten, en hun President Wilson, de dienaar der Monopolisten der Trusts, die, om de wereldheerschappij, het monopolie der wereldheerschappij te verkrijgen, een leger en een vloot maken, die, na dezen oorlog, hen in staat moeten stellen in elken volgenden oorlog te beslissen.

Dit zijn alle de voornaamste leuzen, die de Regeeringen, de Kapitalisten, de Sociaal-Patriotten en de Pseudo-Marxisten als uitweg voor het kapitalisme uit het Imperialisme aanvoeren. Wij hebben bewezen dat zij alle valsch zijn. Dat zij alle geen oogenblik voor het de waarheid zoekend oog stand kunnen houden.

Dat er dus theoretisch, voor het theoretisch onderzoek, geen uitweg voor het Kapitalisme uit het Imperialisme bestaat.

Maar het Proletariaat luistere niet alleen naar de theorie, die wij hier blootleggen, het luistere nu naar de werkelijkheid. Reeds siddert de grond van nieuwe oorlogen, reeds gapen de nieuwe breuken. Reeds overdreunen den donder der kanonnen de nieuwe geschillen.

Duitschland heeft Polen en België in zijn macht, en een stuk van Frankrijk. En het heeft reeds Rusland verdeeld, de Oekraïne, den Kaukasus, en Finland bezet, Lijfland, Esthland, Koerland geannexeerd, Groot Rusland tot machteloosheid gebracht. En dat ook doet niet alleen het monarchale Duitschland, dat doet ook het democratische, het sociaal-democratische zelfs. Dat kunnen Engeland-Vereenigde Staten niet verdragen. Is dat wereldvrede? Is dat ontwapening? Dat is de zekere, de absoluut zekere nieuwe oorlog.

En de Vereenigde Staten en Engeland zullen, wanneer zij overwinnen, alle volken van Europa tot zelfstandigheid dwingen. Zij hebben het openlijk aangekondigd. Dat wil zeggen, zij zullen Europa in stukken en stukjes verdeelen, en uitleveren aan de inwendige vijandschappen, aan de innerlijke twisten in de landen van Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Polen, den Balkan, Rusland. En zoo zullen zij

de alleenheerschappij der wereld veroveren. Dat is het doel van hun huichelaar Lloyd George, en van hun huichelaar Wilson. En daarmee stemmen alle partijen, niet alleen de conservatieve, maar ook de democratische, zelfs de socialistische in hun meerderheid in. Nooit zal Europa dit verdragen. Het zal zich onder Duitschlands leiding daartegen verheffen. Is dat Wereldvrede, Ontwapening, Volkerenbond? Neen, het is de absoluut zekere nieuwe wereldoorlog, de absoluut zekere rij van nieuwe wereldoorlogen.

Het Proletariaat hoore slechts, hoore naar de werkelijkheid rondom. Het zie slechts naar de nieuwe oorlogshaarden die overal rondom branden. In Europa Elzas-Lotharingen, Polen, al de staten van het oude Rusland, van Oostenrijk-Hongarije, en den Balkan. In Azië geheel Azië, ieder land van dat werelddeel een nieuwe en blijvende oorzaak van nieuwe wereldoorlogen. In Afrika: geheel Afrika.

Het Imperialisme blijft, en de wedstrijd in bewapening blijft, en de oorlog blijft.

Arbeiders!

Bedenkt dat de Regeeringen, de Kapitalisten, de Sociaal-Patriotten en Pseudo-Marxisten dit alles ook reeds zeiden, deze valsche middelen ook reeds aangaven vóór dezen oorlog.

Bedenkt, Proletariërs der Wereld, die men nu weder bedriegen wil, en die men na dezen oorlog een nieuw compromis, een nieuw verbond wil doen sluiten met de bourgeoisie, bedenkt, Arbeiders, dat de groote sociaal-democratische partijen ook op hun congressen in Kopenhagen en Bazel gesproken hebben van Wereldvrede en Ontwapening, en deze leuzen hebben aangenomen.

En wat heeft dat geholpen? Niets. De oorlog is uitgebroken.

Bedenkt, Arbeiders, Proletariërs der Wereld, dat juist dóór deze leuzen: Wereldvrede, Ontwapening, enz., de Bourgeoisie de macht over de arbeidersklasse gekregen heeft.

Want door deze leuzen aan te nemen, zwoert gij, zwoer de Arbeidersklasse de Revolutie juist af.

De Bourgeoisie begreep, — toen gij deze leuzen aannaamt,

— dat gij deze vreedzame middelen aannaamt, en dat gij dus het eenige middel, de Omwenteling tegen den oorlog, niet aannaamt, opgaaft.

Zij wist dus, dat zij den oorlog maken kon zonder dat gij in opstand komen zoudt. En daardoor hebben zij dezen oorlog gemaakt.

Deze leuzen: Wereldvrede, Ontwapening, waren juist de middelen tot dezen oorlog.

En zult gij nu, Arbeiders, deze leuzen weder aannemen?

Wilt gij u weder door de Kapitalisten en hun Regeeringen, door de Sociaal-Patriotten en de valsche Marxisten laten bedriegen?

De Tsaar van Rusland, en met hem alle regeeringen, maakten vredesconferenties, stichtten het Vredespaleis in 's Gravenhage, zeiden dat zij een scheidsgerecht stichten wilden, om u te bedriegen, Arbeiders.

Juist met dezen schijn hebben zij u in den oorlog gelokt en gebracht.

De sociaal-democratische partijen en hun leiders, de Reformisten en de valsche Marxisten, zeiden tot u: Gij moet voor Wereldvrede en Ontwapening strijden.

En juist daarmee hebben zij u in den oorlog gebracht, en in Juli en Augustus 1914 van de Revolutie afgehouden. Want gij waart niet voorbereid op de Revolutie. Zij hadden u niet op de Revolutie voorbereid, en u slechts alles van Ontwapening en den Wereldvrede doen hopen!!

De Regeeringen, de Kapitalisten, de Reformisten en de valsche Radikalen hebben u juist met deze leuzen in den oorlog gejaagd.

En zult gij nu weer deze leuzen aannemen? Tweemaal in denzelfden val loopen?

Dat is onmogelijk. Gij zoudt daardoor slechts een tweeden, een derden en vierden wereldoorlog veroorzaken.

De Kapitalistische Regeeringen, de Kapitalisten aller landen, de Sociaal-patriotten, en de valsche Radikalen, de rechtervleugel en het centrum der Arbeiderspartijen aller landen hebben juist door deze valsche leuzen den oorlog, de slachting verlengd, en verlengen hem door deze leuzen nog altijd. Iederen dag.

Want zij stemmen voor de oorlogscredieten, of houden u af van de Revolutie, juist daardoor dat zij u zeggen, dat door hun toedoen na dezen oorlog de Wereldvrede komt, en de Ontwapening, en de Wereldvolkenbond.

Daarop vertrouwend denkt de arbeidende klasse en de den oorlog voerende massa der Arbeiders: Laat ons volhouden, want als wij volhouden tot het einde, komt een voor ons goede wereldvrede.

Juist daardoor, door deze hoop, duurt het bloedbad voort.

Deze hoop is valsch, maar juist ook door deze valsche hoop duurt de slachting onverminderd voort.

En zult gij nu weder, evenals voor den oorlog, op deze leuzen vertrouwen?

Nu, door dezen oorlog, na dezen oorlog, zijn deze leuzen nog valscher dan voor den oorlog.

Want deze oorlog maakt juist den haat tusschen de volken nog grooter, verdeelt en scheidt ze nog meer, maakt hun belangen nog veel meer tegenstrijdig en vijandig, en maakt, zooals wij aangetoond hebben, de nieuwe oorzaken van oorlogen, de nieuwe oorlogshaarden nog veel grooter en talrijker.

De kapitaalmassa's groeien, de drang naar expansie wordt grooter, het belang om nieuwe oorlogen te voeren altijd grooter, in alle deelen der wereld. De nieuwe wereldoorlogen zijn dus veel zekerder dan voor dezen oorlog.

En zult gij, Arbeiders, u nu weder laten bedriegen zooals voor den oorlog, door de Regeeringen en Kapitalisten, door de Sociaal-Patriotten en de Radikalen?

De kapitalistische Regeeringen, de Bourgeoisie, de Sociaal-Patriotten en de Pseudo-Marxisten gaven u het drogbeeld van den Wereldvrede. Juist daardoor kwam de oorlog der volken, en, wat nog erger was, de oorlog aller Proletariaten met elkander. Want gij weekt daardoor, in den tijd voor den Wereldoorlog, voor de Revolutie terug.

Zij gaven u het drogbeeld van den Wereldbond aller Volken. Juist daardoor kwam de Wereldoorlog aller Volken. Juist dan door kwam, wat nog erger was, de scheiding van het Proletariaat in nationale deelen.

En zult gij u nu weder daardoor laten bedriegen?

Wanneer gij dat doet, dan komt de nieuwe wereldoorlog nog verschrikkelijker dan deze, de nieuwe scheiding van het Proletariaat, en de geheele verwoesting van het Wereld-Proletariaat.

Er bestond, om dit te verhoeden, vóór den oorlog maar één middel: de proletarische Revolutie.

Er bestaat om dit alles te verhoeden maar één middel: de proletarische Revolutie.

Arbeiders!

Het Kapitalisme der Wereld heeft zich tot zijn verovering der Wereld in twee reusachtige groepen georganiseerd.

Het heeft om zich de wereld te veroveren, alle zijne krachten, levende en doode, der Natuur en der Menschheid, in twee reusachtige groepen verzameld.

Om elkander de Wereldheerschappij te ontrukken, strijden deze beide groepen, en zullen zij strijden.

En gij, Arbeiders, wordt tusschen deze beide Machten, in den strijd dezer beide Machten, onderdrukt en verpletterd, en zult verpletterd worden, nog vele jaren lang.

Er bestaat geen uitweg.

Er bestaat geen uitweg voor het Kapitalisme uit het Imperialisme.

Het Kapitalisme, dat slechts leefde van strijd en bloed, nu gestegen tot den strijd van twee groepen aller Volken om de geheele wereld, kan voor zich geen uitweg vinden uit het bloedbad, het verstikt in zijn eigen bloed, in het bloed zijner zonen, zijner volken, in uw bloed, Arbeiders!

Proletariaat der Wereld!

Er bestaat ook voor u geen uitweg uit het bloed, uit den oorlog van het Imperialisme. Noch het Recht, noch de Vrije Zee en de Vrije Handel, noch een Vrede zonder Annexaties en Schadeloosstellingen, noch de Volkenbond der Wereld, noch verplicht Scheidsgerecht, noch het Zelfbeschikkingsrecht der Volken, noch de Democratie.

Dit zijn alles leugens en bedrog om U, Proletariërs der Wereld, des te vaster aan het Imperialisme te smeden, of het Imperialisme des te sterker te maken.

Proletariaat der Wereld!

Er bestaat voor u uit het Imperialisme geen kapitalistische uitweg.

Er bestaat evenwel een proletarische.

Gij kunt het Imperialisme vernietigen.

Gij kunt het vernietigen, als gij u vereenigt tot een Wereldbond der Proletariërs. Dan kunt gij het geheele Imperialisme, het Imperialisme der Wereld vernietigen.

De Omwenteling, de Wereldomwenteling tegen het Imperialisme, dat is de uitweg uit het Imperialisme en uit zijn oorlog.

Maar het Imperialisme kan niet opgeheven worden, wanneer niet het Kapitalisme opgeheven wordt.

De uitweg uit het Imperialisme, Arbeiders, de eenige uitweg voor u, is dus de Sociale Omwenteling

En dat dit geen profetie is, maar de waarheid, de werkelijke waarheid, bewijst de Russische Revolutie reeds.

III.

De Uitvoerbaarheid der Wereld-Revolutie. Haar Program.

Het Socialisme verheft zich uit de zee van bloed en leugen, waarmee het Kapitalisme de Wereld overdekte, waarin het Imperialisme het Kapitalisme begraaft.

Uit den strijd van het Groot-Kapitaal om de Wereld verheft zich het Proletariaat der Wereld tot den Strijd tegen het geheele Groot-Kapitaal.

En het Wereldproletariaat wint in dien Strijd tegen het Imperialisme, en sticht het Communisme.

De grondslag van ons bestaan, — want het Communisme is de grondslag van ons bestaan, van het bestaan der Menschheid, — de grondslag waarop millioenen en millioenen jaren het leven der Menschheid zich grondde, — want de tijd van het privaatzit is slechts een oogenblik in vergelijking met de duizenden eeuwen Communisme van den stam, — de grondslag van het bestaan der Menschheid wordt herboren.

Het Communisme, waaruit alle deugden komen, waaruit de Deugd komt, al het Goede dat de Menschheid heeft, al het Edele dat in onze borsten woont, dat in het hart der Menschheid leeft, herrijst.

Het Communisme, waarvan de hoogste denkers, als Plato, droomden. —

Het Communisme, dat de bron en het doel was van Christus en het Eerste Christendom. —

Het Communisme, dat voortleefde in het hemelsche beeld van het Christendom en alle hoogste Godsdiensten. —

Het Communisme, waarvoor in alle tijden van het privaatzit de laagste onderdrukte klasse altijd streed, in de middeleeuwen en in de nieuwe geschiedenis. —

Het Communisme, dat onze groote Utopisten zich voorstelden, —

Het Communisme, waarvoor onze strijders in alle landen vielen, —

Het Communisme, dat onze eerste groote Leider, Marx, voorzag en wist, en waarvoor hij den grondslag legde, —

Het Moderne Communisme der gansche Wereld, der geheele Menschheid, het op de wetenschap en de techniek gegronde, — wordt geboren.

Reeds leeft het in één land, Rusland.

En als een gouden schijn zien wij over geheel Europa het Licht der Revolutie overal uitbreken, en het Licht van het Wereldcommunisme opstijgen als het Licht der nieuwe Eeuwigheid.

Wanneer het Proletariaat één is, wanneer het Proletariaat aller Volken zich verzamelt en alle Imperialismen als één Imperialisme bestrijdt, dan, alleen dan, zal het zegevieren.

Vereenigt het zich niet tot Eén Geheel, dan verdwijnt voor een tijd weder dat gouden Licht.

Het is nu onze taak, als theoreticus van het Proletariaat, met klaar en rustig oog de mogelijkheid van de Wereldrevolutie voor het Proletariaat te onderzoeken en te bewijzen.

Wanneer een God het lot der menschen bestuurde, wanneer hij het lot der menschen voorbeschikte en verwezenlijkte volgens een bepaald plan, dan zou hij de overwinning van het Socialisme niet beter hebben kunnen voorbereiden.

Het Kapitalisme zelf heeft door zijn Imperialisme de voorwaarden voor die overwinning geschapen.

Het Imperialisme is de boei dien het Kapitalisme om zijn eigen productiekrachten slaat, en die nu verbroken wordt door het Kapitalisme zelf, opdat deze zich vrij en oneindig, in overeenstemming met hun oneindige macht kunnen ontwikkelen.

Maar het Imperialisme kan niet worden verbroken, zonder dat het Kapitalisme wordt opgeheven.

Het Kapitalisme heft dus zichzelf op.

Hoe anders is het gegaan, dan onze groote meester, Marx, het zich voorstelde! Evenals hij de expansiekrachten van het kapitaal, die tot het monopolie en het Imperialisme voeren, onderschatte, evenals hij dus de geestelijke, zedelijke en stofelijke krachten onderschatte, die het Proletariaat zou noodig hebben om het Kapitalisme te doen vallen, even zoo heeft hij de nieuwe oorzaken der Revolutie niet gezien, niet kunnen zien.

Hij meende, dat het Kapitaal economische krisissen zou veroorzaken, en dan door het Proletariaat omvergeworpen zou worden.

Maar in werkelijkheid stuit het Kapitaal in zijn uitbreiding over de aarde op politieke hindernissen 1), die het slechts kan overwinnen door vernietiging van zijn eigen krachten op een reusachtige schaal. Dit doet het Proletariaat ontzettend lijden, en brengt het dus tot de Omwenteling, tot de Omverwerping van het Kapitaal.

Alles, letterlijk alles is nu voorhanden wat de revolutie noodig, veel, oneindig veel wat haar uitvoerbaar maakt.

De menschen en de middelen, de materieele en de gees-

1) En toch door economische oorzaken: door de „overproductie” aan kapitaal, die alle staten dwingt tot uitvoer van kapitaal, tot koloniale politiek, tot Imperialisme, en die ze zoódoente in oorlog brengen.

telijke krachten voor haar verwezenlijking zijn alle aanwezig.

De Nood, de eerste en sterkste, ja de eigenlijke en eenige voortbrenger aller revoluties, de nood van millioenen, van de massa, van de meerderheid der volkeren is aanwezig.

En niet slechts in een klein deel der wereld, maar internationaal. In alle landen der aarde.

En de hartstochten zijn aanwezig, door den oorlog, door den nood in het leven geroepen. De smart, de verontwaardiging, de haat.

De smart over de verliezen en de verwoestingen, de verontwaardiging tegen de kapitalistische klassen en hare heerschers, die den oorlog teweeg brachten, de haat tegen het Kapitalisme in het algemeen.

De psychologische, de menselijke factoren, die de revolutie moeten maken, zijn dus aanwezig. En zij zullen nog heftiger ontbranden. Want dit is een proces in wording, en hoe langer de oorlog duurt, des te meer zal het toenemen.

En de materieele middelen zijn aanwezig. Want het Kapitalisme en het Imperialisme hebben de produktiekrachten gecentraliseerd, de productie en de distributie geconcentreerd en geregeeld.

Wonder boven wonder, de stoffelijke productiekrachten, die het Imperialisme zelf tijdens den oorlog geschapen heeft, het zijn niet meer de middelen van het oude Kapitalisme, waarmee men weer een kapitalistischen staat zou kunnen opbouwen. Het is alsof een God, een toovenaar ze had gegrepen, en ze van kapitalistische middelen had omgetooverd in geheel andere.

De staat, de kapitalistische staat, heeft zijn eigen middelen van leven, zijn middelen van bestaan, ja zijn eigen bestaan, zijn wezen zelf gegrepen en veranderd, en tot andere middelen, tot voorbereidingen van een ander wezen, van een nieuw bestaan gemaakt.

De Menschheid heeft in haren strijd, door haar eigen strijd, de kiem eener nieuwe maatschappij voortgebracht.

En niet alleen heeft de kapitalistische staat, het Imperialisme en de oorlog, voor het Proletariaat de materieele en de psychologische voorwaarden voor het Socialisme geschapen, hij heeft ook de kapitalistische klassen verzwakt. Zij

hebben elkander verscheurd en verarmd. Oneindig veel zwaker dan vroeger, staan zij nu tegenover het Proletariaat der Wereld, en kunnen het Proletariaat niet langer onder hunne heerschappij houden. Maar aan het Proletariaat der Wereld heeft het Imperialisme de wapenen in handen gegeven, waarmee het het Kapitalisme kan overwinnen, en vernietigen. Het geheele Proletariaat der wereld is gewapend.

En een reeks van volken is door den oorlog geannexeerd, onderdrukt en van zijn vrijheid beroofd, en kan slechts de bevrijding verwachten van een overwinning van het Proletariaat. Deze volkeren verzwakken de kapitalistische klassen nog meer en versterken het Proletariaat.

En het is in den oorlog gebleken hoe snel de grondslag der Maatschappij kan worden veranderd.

En de macht zelfs waarop alle contra-revolutionairen hunne hoop bouwden, het Tsarisme, is gevallen.

En meer dan alle andere middelen, moreeel meer, een voorbeeld is aan het Proletariaat gegeven. De Russische Revolutie. En de eerste groote revolutionaire leiders zijn opgestaan voor het wereldproletariaat.

De middelen dus, de geestelijke en de stoffelijke, de menschen en de dingen, zijn aanwezig.

Het is nu onze taak deze nader en in het bijzonder te onderzoeken en te verklaren, opdat het Internationale Proletariaat inzie, dat de Revolutie mogelijk is. Opdat het internationale Proletariaat uit de waarheid de kracht voor de Revolutie sceppe.

Wanneer wij nu over de uitvoerbaarheid der revolutie beginnen te spreken, dan moet in de eerste plaats worden opgemerkt, dat wij hierbij geen onderscheid maken tusschen Revolutie tijdens en Revolutie na den oorlog.

De Revolutie kan, en zal hoogstwaarschijnlijk komen tijdens den oorlog, door de nederlagen, den nood, door het eindelooze bloedbad waaruit geen redding is. Het revolutionair Proletariaat moet zich daartoe in ieder land tegen de eigen regeering wenden, en een onmiddelijken vrede eischen en afdwingen. Ten tweede moet het internationaal tot een overeenkomst komen. Het moet daartoe de nieuwe Internationale stichten.

Wanneer de vertegenwoordigers van het revolutionaire Proletariaat aller landen samenkomen, dan moeten zij een gemeenschappelijken oproep aan de proletariërs aller landen richten, om den arbeid in de munitiefabrieken neder te leggen 1), en de wapenen tegen den buitenlandschen vijand niet langer te gebruiken.

Dit zou ongetwijfeld in alle landen de Revolutie beteekenen.

Door den toenemenden nood in alle landen kan het Proletariaat nog tijdens den oorlog tot deze Revolutie komen.

De Revolutie kan ook eerst komen na den oorlog.

Voor ons doel blijft dat echter hetzelfde. Want de voorwaarden voor de Revolutie zijn in alle landen reeds nu aanwezig.

En ten tweede: wanneer wij van de wereldrevolutie spreken, dan moet worden opgemerkt, dat wij alle landen der wereld, maar in de eerste plaats Engeland en Duitschland op het oog hebben, waar de materiele voorwaarden, de productiekrachten geheel rijp zijn voor het Socialisme. In de andere landen zal de Revolutie ongetwijfeld ook uitbreken, en zegevieren, maar zeker is, dat, wanneer de Revolutie in Engeland en Duitschland zegeviert, zij in de andere landen van Europa en Noord-Amerika gemakkelijk overwinnen zal.

En ten derde moet nog opgemerkt worden, dat wij noch over den duur der Revolutie, noch over haar karakter iets vooruit zeggen. Want het is mogelijk, dat de strijd tegen het Militarisme, het Imperialisme en den Oorlog, die het Socialisme brengen zal jaren lang duurt, het is mogelijk dat hij snel zegeviert.

Wel is het zeer waarschijnlijk, dat de strijd zeer, zeer lang duren zal, en dat hij zal bestaan uit een afwisseling van overwinningen, stilstand en nederlagen. Want de krachten der tegenover elkaar staande klassen zijn geweldig, en de hen drijvende krachten zijn geweldig. Maar over zijn duur spreken wij hier niet. En wij noemen den geheelen strijd de Revolutie.

En wat het karakter van den strijd aangaat, ook hier is niets met absolute zekerheid te zeggen. Marx vermoedde,

1) Dit is gedaan door de „Zimmerwalders” in Stockholm, in 1917.

dat in Engeland de overwinning van het Socialisme zonder gewelddadige middelen mogelijk zou zijn. En wie zou niet met het diepste vuur hopen, dat het eeuwige heil der menschen kwam zonder bloedvergieten.

Maar in alle landen, ook in Engeland, is het Proletariaat gewapend en staan de klassen gewapend tegenover elkaar 1).

Dus de gewapende, gewelddadige Revolutie is overal waarschijnlijk.

Wij spreken dus van de Revolutie in den meest algemeenen zin, en verstaan er onder zoowel de vreedzame als de gewelddadige Revolutie, zoowel de langdurige als de korte, zoowel die tijdens den oorlog, als die na den vrede.

Na dit vooropgesteld te hebben, willen wij overgaan tot het onderzoeken van de uitvoerbaarheid der Revolutie.

Het Kapitalisme is, om den oorlog te kunnen voeren, gedwongen worden de wereld-productie en -distributie te regelen.

Het heeft de industrie, de mijnen, den landbouw, de spoorwegen, de scheepvaart, de banken of aan zich getrokken, of onder zijn beheer gebracht. Het heeft de verdeling

1) En toch, als het gewapende Engelsche Proletariaat wilde, als het als één man opstond tot de Revolutie, dan zou zij nog in Engeland mogelijk zijn zonder langen zwaren strijd. — De Engelsche regering heeft met traditioneel vooruitzicht en met de traditioneele zucht naar compromissen, alle mannelijke inwoners vanaf het 21ste, alle soldaten en matrozen vanaf het 19de, en alle vrouwen vanaf het 30ste levensjaar het stemrecht gegeven. De laatste, voor de vrouwen onrechtvaardige maatregel ware licht te veranderen, en dan stond aan EEN WERKELIJK REVOLUTIONAIRE SOCIALISTISCHE ENGLISCHE PARTIJ de weg vrij om het enorm talrijke Engelsche Proletariaat op een revolutionair programma te vereenigen, de massa der kleine burgers te winnen, en, daar de boeren weinig macht hebben, (jaren geleden reeds was niet meer dan een tiende der Engelsche bevolking werkzaam in den landbouw) de kapitalistische klassen zonder zwaren strijd te overwinnen. In Engeland, waar men niet om de theorie, maar alleen om de praktijk geeft, en waar de toestand nu geheel wijst op het socialisme als de eenige practische oplossing der sociale kwesties, waar productie en distributie zoo technisch schitterend geregeld is en waar men zelfs al tot de verdeling van den grond is gekomen, hangt nu alles af van een werkelijk revolutionaire partij, zij het dan ook een kleine, en van haar program en van de leiding. — Dit laatste, maar op andere wijze, is het geval in Duitschland, in de Vereenigde Staten, ja, in ieder kapitalistisch ontwikkeld land. — Voor de jeugd ontsluit zich een wereld, zooals nog nimmer sedert het bestaan van het menschengeslacht.

van de noodzakelijkste levensmiddelen en van zeer vele grondstoffen in handen genomen.

In alle oorlogvoerende landen, maar ook in de nog neutrale staten van Europa en Noord-Amerika, en voor een deel zelfs in Azië, Afrika, Zuid-Amerika en Australië.

Wat men voor onmogelijk hield, wat de Kapitalisten en de reformistische Sociaal-democraten voor onmogelijk hielden, een totale gecentraliseerde regeling der productie en distributie in den kapitalistischen staat, het is aanwezig.

EEN VASTE REGELING VAN HET GROOTSTE DEEL DER MAATSCHAPPELIJKE ECONOMIE IS AANWEZIG.

De nood, de ijzeren noodzakelijkheid, heeft in drie jaren, de oorlog heeft in drie jaren, door den nood, datgene tot stand gebracht, waarvoor in vreedstijd misschien nog een halve eeuw noodig was geweest: de maatschappelijke regeling van den arbeid.

Het Socialisme echter berust op de maatschappelijke regeling van den arbeid, der productie, en der distributie.

DE GRONDSLAG VOOR HET SOCIALISME IS DUS AANWEZIG.

Het Kapitalisme in zijn hoogste ontwikkeling, het Imperialisme, de strijd om de wereldmacht, heeft den grondslag: de centrale regeling der wereldproductie en der wereld-distributie voor het Socialisme gelegd.

Het Proletariaat staat plotseling voor datgene wat het eerst over tientallen van jaren verwachtte: de materiele middelen om het Socialisme te vestigen en op te bouwen.

Maar in dit opzicht is er nog meer aanwezig.

Voor den oorlog waren er in alle landen oneindig veel groote en kleine bedrijven, die nog niet samenwerkten. Maar tijdens den oorlog zijn een overgroot aantal van hen, hetzij vrijwillig, of door den staat gedwongen, overgegaan tot het vormen van kartels en trusts. Vooral in Duitschland, maar ook in Engeland en in de Vereenigde Staten.

Het Proletariaat moet dus toegrijpen, en deze middelen behouden. Het moet niet toelaten, dat deze middelen, de maatschappelijke beheersching der industrie, van den handel, den landbouw, het transport, en van de banken der

wereld, de maatschappelijke regeling der productie en der distributie der wereld, weer de zaak worden van het kapitalistisch privaat bezit, kapitalistische wanorde en anarchie.

Het moet zeggen: Productie en Distributie zijn een zaak der gemeenschap der wereld, en zij blijven het.

Maar de productie en de distributie zijn in den oorlog wel door den staat geregeld, wel onder het beheer van den staat gekomen, maar de productiemiddelen en de distributiemiddelen zijn niet het eigendom van den staat. Zij behoren nog aan de privaatkapitalisten.

In de handen der heerschers, der kapitalistische, der imperialistische klassen, is de staat echter een middel tot onderdrukking, tot overheersching en uitbuiting der arbeiders, ook wanneer hij de distributie en productie regelt.

Want hij regelt de productie toch voor de kapitalisten. Voor hen blijft de winst. En hij laat bij de distributie het leeuwenandeel der producten toch aan de kapitalisten. De arbeider krijgt zeer weinig bij de distributie.

Hier moet dus een verandering gebracht worden. De Proletariërs der wereld, in de eerste plaats de Proletariërs van Engeland en Duitschland, moeten zorgen, dat de staatsproductie en distributie anders geregeld worden. Dat zij gelijkmatig worden. Van alle arbeiders voor alle arbeiders, in evengroote mate, gelijkelijk.

En hoe zullen zij dit anders doen, dan daardoor, dat zij het privaatbezit der productiemiddelen opheffen, en aan den staat brengen? En hoe kunnen zij dit bewerken, dan doordat zij den staat aan zich trekken, en zelf heerschers worden over den staat?

Hoe anders dan daardoor, dat zij de politieke macht veroveren, en de dictatuur van het proletariaat vestigen?

Dat zij de oude staatsmacht vernietigen en in haar plaats een nieuwe, proletarische staatsmacht stellen 1).

Dat ook dit mogelijk is, zullen wij verderop aantoonen.

Maar in elk geval: de grondslag, de materiele grondslag voor de nieuwe maatschappij is aanwezig.

Het Kapitalisme, het Imperialisme, heeft de productie en de distributie maatschappelijk geregeld over de geheele aarde.

1) Om dezen dan later met de volmaking van het Socialisme en Communisme langzamerhand te doen verdwijnen.

Daardoor is het bewijs geleverd, dat een socialistische wereld-maatschappij bestaan kan.

Wij hebben dus bewezen, dat de materiele voorwaarden voor het Socialisme aanwezig zijn.

In de tweede plaats moeten wij nu nog aantoonen, dat het Proletariaat den staat moet veroveren, uit persoonlijke, uit menschelijke, uit psychologische oorzaken.

Het Kapitalisme heeft in dezen oorlog zijn eigen productiekrachten te gronde gericht.

Millioenen en millioenen arbeiders, kleine burgers en boeren zijn gedood, millioenen verminkt.

Millioenen weduwen en weezen bevolken de staten. Onmetelijke ellende vervult de landen.

Geweldige kapitalen zijn vernietigd. Waren zijn niet of niet noemenswaard geproduceerd. Er is gebrek aan grondstoffen. De machines zijn versleten of onbruikbaar geworden. De geheele industrie is op den oorlog ingericht. De transportmiddelen verkeerden in een slechten toestand. Geheele vloten liggen op den bodem der zee.

De akkers zijn niet of slecht verzorgd, zij brengen minder op dan voor den oorlog. Mest ontbreekt, en het vee is minder in getal en vooral in kracht.

De wereldproductie aan levensmiddelen is onvoldoende, en wordt steeds kleiner. Misschien dreigt er zelfs een wereldhongersnood.

Millioenen van kleine burgers zijn geruïneerd. Millioenen arme boeren hebben hun bezittingen verloren.

Enorme schulden drukken op de volken. De belastingen alleen zijn veel grooter dan de staatsinkomsten voor den oorlog. De staat kan de schulden annuleeren. Maar dan is de privaatkapitalist geruïneerd. Hij kan ze probeeren te betalen. Maar dan wordt de bevolking tot op het merg uitgezogen. In elk van beide gevallen dreigt de arbeidersklasse de ondergang.

Een economische en financieele crisis nadert, oneindig grooter dan er ooit was 1). En over de geheele wereld. De algemeene armoede zal voortduren.

1) De wisselkoers, de valuta spelen hierbij een groote rol. (Noot van 1920).

Wanneer de millioenen, de twintig tot dertig millioen soldaten uit den oorlog terugkeeren, hoe zullen zij werk vinden? Terwijl de grondstoffen ontbreken, de machines versleten, of de fabrieken op den oorlog ingericht zijn?

Er zal een strijd om de grondstoffen ontstaan, een economische oorlog na den oorlog met de wapenen, maar in geen geval zullen er voorloopig genoeg grondstoffen zijn. De prijzen zullen voor het Proletariaat onbereikbaar blijven.

Het Proletariaat zal getroffen worden door werkeloosheid, ellende, armoede en honger.

En niet slechts het Proletariaat, maar ook de kleine burgers en boeren.

EN BOVENDIEN, EN BEHALVE DIT ALLES, KOMT HET NIEUWE IMPERIALISME, ZOOALS WIJ AANGE-TOOND HEBBEN, MET NIEUWE TOERUSTINGEN, NIEUWE EISCHEN.

En bovendien dreigt, niet in de verre toekomst, maar in de onmiddellijke nabijheid, een nieuwe wereldoorlog, nieuwe wereldoorlogen, als gevolg van dezen eersten.

De psychische, de geestelijke voorwaarden voor de Revolutie, de wereldrevolutie, zijn dus evenzeer aanwezig als de materiele.

Maar, zal men zeggen, juist de algemeene armoede, het ontbreken van grondstoffen en machines en kapitaal, zijn een hindernis, en niet een voorwaarde voor het Socialisme.

Men was toch immers altijd van meening, dat het Socialisme slechts kon voortkomen uit den rijkdom.

Dit is slechts een schijnbare weerlegging.

Want ook de kapitalistische klasse moet uit deze armoede, uit deze bouwvallen een nieuwe maatschappij opbouwen. Zij moet probeeren een nieuwe kapitalistische maatschappij te stichten met dezelfde, door den oorlog schaarsch geworden middelen, als waarmee het Proletariaat een socialistische maatschappij grondvesten moet.

Kapitaal en arbeid staan **BEIDE** voor **DEZELFDE** ruïnes, en moeten beide hiermee en hieruit een nieuwe maatschappij oprichten.

Wanneer de verwoesting geen beletsel is voor de kapitalisten, dan kan zij het ook niet voor het Proletariaat zijn.

De vraag is maar, wie het beste in staat is een nieuwe maatschappij op te bouwen.

En dan is het antwoord: het Proletariaat kan nu veel beter, veel sneller, een socialistische maatschappij stichten dan het Kapitaal een kapitalistische.

Hoe zal het Kapitaal zich probeeren te redden, hoe zal het de moeilijkheden overwinnen, hoe, op welke wijze, door welke maatregelen zal het de nieuwe kapitalistische maatschappij vestigen?

Het moet tegelijkertijd een nieuwe maatschappij stichten, dat wil zeggen de oude weer oprichten, en nieuwe meerwaarde scheppen. Het moet nieuwe meerwaarde scheppen, grooter dan zijn onproductieve uitgaven.

Het moet terzelfder tijd millioenen en millioenen nog niet ontslagen soldaten onderhouden, millioenen arbeiders werk en loon geven, millioenen weduwen en wezen ondersteunen, millioenen verminkten, millioenen verarmde kleine burgers en arme boeren helpen.

En terzelfder tijd moet het enorme schulden betalen.

En terzelfder tijd nieuwe toerusting en nieuwe oorlogen voorbereiden!

Het vestigen der nieuwe maatschappij, en het wederoprichten der verwoeste, —

Het scheppen van nieuwe winst, grooter dan de verliezen, —

De hulp, de werkelijk afdoende hulp aan al deze millioenen arbeiders, werkloozen, verarmden en ongelukkigen, —

Het betalen van de renten der schulden, —

De nieuwe toerusting voor imperialistische militaire doeleinden, voor nieuwe, noodzakelijke oorlogen, —

Dit alles ter zelfder tijd, —

Dat is voor het Kapitaal onmogelijk. Het Kapitaal kan na den vrede dit alles niet tegelijk doen. Het kan de milliarden en milliarden die daarvoor noodig zijn, niet opbrengen.

Waarom niet?

Omdat het Kapitaal het Kapitaal helpen en ontzien moet. Omdat het de milliarden en milliarden niet van zich zelf kan afnemen, niet zichzelf onteigenen kan, noch wil.

Omdat het de productie niet voor het welzijn van allen, maar alleen voor de meerwaarde van enkelen kan inrichten. Omdat het de productie niet door de arbeidsplicht aller men-